

La crisi dels aliats

L'OTAN és una aliança militar creada el 1949 per defensar conjuntament diversos països d'Europa i Amèrica del Nord. Durant la presidència de Donald Trump es van generar tensions perquè va criticar els aliats europeus i va posar en dubte el compromís dels Estats Units. Això va crear desconfiança i va obrir un debat sobre el futur de la cooperació internacional i la seguretat.

Font: RTVE. (2025, 25 de junio)

L'OTAN és una aliança militar creada l'any 1949, després de la Segona Guerra Mundial, perquè els Estats Units, el Canadà i diversos països europeus es defensessin mútuament. Al principi, el seu objectiu principal era frenar l'expansió de la Unió Soviètica durant la Guerra Freda.

Font:RDE Digital. (2025, juny 25)

Amb el pas dels anys, l'OTAN va continuar sent una peça clau de la seguretat europea, però quan Donald Trump va arribar a la presidència va marcar un moment complicat per a l'Aliança. Trump va qüestionar el compromís dels Estats Units amb la defensa d'Europa i va criticar que molts països europeus no gastessin prou en defensa. Va utilitzar el lema "America First". Els Estats Units van començar a veure l'OTAN més com un acord basat en interessos econòmics que no pas com una aliança de valors i seguretat compartida. Van descriure l'OTAN com una organització caduca, i això va generar desconfiança entre els aliats. Molts països van començar a dubtar de l'Article 5, la norma que diu que un atac contra un membre és un atac contra tots. Aquesta situació va debilitar el lideratge dels Estats Units dins l'Aliança.

Davant d'aquesta nova realitat, els països europeus es van veure obligats a pensar si haurien de ser capaços de garantir la seva pròpia seguretat sense dependre tant de Washington. Això va obrir un debat important sobre el futur de l'OTAN i el paper d'Europa en la seva pròpia defensa. (*Ministerio Del Exterior*)

2.1. Retirada de l'Acord de París :

Una altra decisió important de Donald Trump va ser treure els Estats Units de l'Acord de París, un acord internacional creat per reduir les emissions i lluitar contra el canvi climàtic.

Quan els EUA van sortir de l'acord, l'impacte va ser gran. Es va debilitar la confiança entre països, perquè una potència mundial deixava de complir un compromís global. També va fer que altres països es plantejessin si realment valia la pena mantenir els seus compromisos. A més, es va frenar l'impuls per avançar cap a les energies renovables i la transició energètica.

Aquesta decisió està relacionada amb l'Nacions Unides i amb l'ODS 17, que promou la cooperació entre països. El cas demostra que si un país actua pel seu compte, pot afectar negativament la col·laboració internacional, sobretot en aquelles regions que necessiten ajuda econòmica per invertir en energies netes i projectes sostenibles.

(Esade, n.d.)

Font:Sustenomics. (2025, 21 de gener)

2.2. Qüestionament d'organismes internacionals

Durant la seva presidència, Donald Trump va adoptar una postura molt crítica amb diversos organismes internacionals. Va qüestionar el paper de

---

l'Organització de les Nacions Unides (ONU) i, sobretot, de l'Organització Mundial de la Salut (OMS). L'any 2020, en plena pandèmia de la COVID-19, els Estats Units van anunciar oficialment la seva sortida de l'OMS, acusant-la d'haver gestionat malament la crisi sanitària i de no haver actuat amb prou transparència.

Quan es va anunciar la retirada, les conseqüències van ser immediates. Els Estats Units eren un dels principals contribuents econòmics de l'OMS, de manera que la seva sortida posava en risc una part important del finançament destinat a programes de vacunació, control de malalties infeccioses i assistència sanitària en països amb menys recursos. Això podia afectar campanyes contra malalties com la poliomielitis, el VIH o la malària, especialment en zones d'Àfrica i Àsia.

A més, la decisió va generar tensió diplomàtica i va donar una imatge de desunió internacional en un moment crític. Molts països depenien de la coordinació global per compartir dades científiques, material mèdic i, més endavant, vacunes. El fet que una potència com els Estats Units anunciés la seva retirada va crear incertesa sobre la capacitat de resposta conjunta davant emergències globals.

Tot i que la sortida no es va arribar a completar perquè el següent govern va revertir la decisió, l'episodi va demostrar com les decisions d'un sol país poden tenir un impacte directe en el funcionament i l'estabilitat de les institucions internacionals. (*PMC, n.d.*)

3. L'OTAN: una aliança militar amb un impacte social i econòmic

La seguretat és una base essencial per al desenvolupament d'un país: sense estabilitat política i militar no hi ha inversió estrangera, no hi ha creixement econòmic i no es poden garantir serveis públics ni benestar social.

Font: Pomaré, J. (2022, 18 d'agost)

L'OTAN es basa en un principi fonamental, recollit a l'Article 5 del seu tractat: si un país membre és atacat, la resta el defensarà. Aquest compromís de solidaritat fa que els estats membres se sentin protegits i puguin dedicar més recursos al desenvolupament econòmic, a l'educació o a la sanitat, en lloc d'haver d'augmentar constantment la despesa militar per por d'un atac extern.

Durant la presidència de Donald Trump, aquest principi va quedar en dubte. Trump va criticar que molts països europeus no invertissin prou en defensa i va insinuar que els Estats Units podrien no defensar aquells aliats que no complissin amb els objectius de despesa. Aquestes declaracions van generar preocupació perquè, si es posa en dubte la solidaritat interna de l'aliança, també es posa en risc l'estabilitat que permet el creixement econòmic i social dels països. (*Unibocconi*, n.d.)

3.1. Pressió sobre el pressupost de defensa

Durant la seva presidència, Donald Trump va pressionar els països europeus perquè augmentessin la seva despesa militar dins de l'Organització del Tractat de l'Atlàntic Nord (OTAN). Segons ell, els Estats Units assumien una càrrega econòmica excessiva i els aliats europeus no contribuïen prou a la seva pròpia

---

defensa. Per això, insistia que tots els membres havien de complir l'objectiu d'invertir almenys el 2% del PIB en defensa.

Aquesta pressió va tenir efectes reals. En primer lloc, va crear tensions diplomàtiques entre els Estats Units i diversos països europeus, ja que alguns governs van considerar que el to utilitzat era massa dur i posava en dubte el compromís nord-americà amb l'aliança.

En segon lloc, va generar polèmica interna dins de cada país. Augmentar la despesa militar no és només una decisió tècnica, sinó política: implica decidir d'on surten els diners. En molts casos, això significava haver de prioritzar la defensa per sobre d'altres àmbits com la sanitat, l'educació, l'habitatge o les polítiques mediambientals.

Tot i que l'objectiu oficial de l'OTAN era arribar al 2% del PIB, el debat obert durant aquells anys va portar, en alguns contextos, a parlar de percentatges molt més elevats, fins i tot propers al 5%. Aquest augment seria molt significatiu, ja que podria suposar duplicar o triplicar el pressupost militar d'alguns estats.

Per tant, no es tracta només d'una qüestió de seguretat, sinó d'una decisió amb conseqüències socials i econòmiques molt clares: més recursos destinats a defensa poden implicar menys inversió en serveis públics i en polítiques de benestar. (*3cat.cat/3catinfo/trump*, n.d.)

3.2. Desconfiança entre aliats

Durant la presidència de Donald Trump, les crítiques públiques a països com Alemanya i França van generar una crisi de confiança dins de l'Organització del Tractat de l'Atlàntic Nord (OTAN). Trump acusava aquests països de no invertir prou en defensa i de beneficiar-se excessivament de la protecció dels Estats Units.

La cooperació internacional es basa en la confiança mútua i en la seguretat que els compromisos es compliran. Quan un país gran i clau dins d'una aliança posa en dubte públicament els seus socis o el seu propi compromís, els altres membres poden començar a desconfiar. Aquesta situació genera incertesa

sobre fins a quin punt l'aliança respondria de manera unida davant una crisi real.

Aquesta crisi de confiança no és només militar. Quan les relacions polítiques es tensionen, també es poden veure afectades altres àmbits de cooperació, com les polítiques econòmiques, comercials o socials. La manca d'entesa pot dificultar acords sobre comerç, energia, medi ambient o regulacions financeres.

Per tant, la desconfiança entre aliats no només debilita la seguretat col·lectiva, sinó que també pot tenir conseqüències econòmiques i socials més àmplies. (Bergmann & Martinez, 2024)

4. Impacte en regions: com afecta la crisi de l'OTAN i Trump a la vida quotidiana

És habitual pensar que les decisions preses dins de l'OTAN o les declaracions de líders com Donald Trump només tenen conseqüències a nivell militar. No obstant això, aquestes decisions tenen efectes directes sobre les regions, els governs locals i la vida quotidiana de la ciutadania. La seguretat, el pressupost públic, el medi ambient i la gestió social depenen en gran part de l'estabilitat internacional.

4.1. Pressió sobre els pressupostos regionals

Quan els estats augmenten la despesa militar per complir amb els compromisos de defensa, han de redistribuir els recursos públics. Els pressupostos són limitats, i això significa que invertir més en defensa sovint implica invertir menys en altres àrees essencials.

Aquesta situació afecta directament les regions, perquè moltes polítiques públiques clau es gestionen a nivell regional o local. Per exemple, es poden produir:

-
- retards en la construcció o renovació d'hospitals
  - menys recursos per contractar personal sanitari
  - reducció d'ajudes a escoles i universitats
  - menys inversió en transport públic, carreteres o infraestructures
  - menys ajudes per ajudar famílies vulnerables

A llarg termini, això pot augmentar les desigualtats territorials. Les regions més riques poden compensar millor aquestes reduccions, però les regions amb menys recursos depenen més del finançament públic estatal o internacional.

A més, aquesta situació també pot afectar l'economia regional. Menys inversió pública significa menys creació de llocs de treball en sectors com la construcció, l'educació, la sanitat o les energies renovables.

4.2. Més dificultats per afrontar el canvi climàtic

El canvi climàtic és un dels principals reptes globals actuals, i la cooperació internacional és essencial per afrontar-lo. Moltes regions depenen de fons internacionals o estatals per finançar mesures d'adaptació.

Quan les tensions internacionals augmenten i els governs prioritzen la despesa militar, els recursos destinats a polítiques climàtiques poden disminuir. Això té conseqüències directes com:

- retard en la construcció d'infraestructures de protecció contra inundacions
- menys inversió en energies renovables com la solar o l'eòlica
- menys ajudes per fer edificis més eficients energèticament
- menys recursos per prevenir incendis forestals

Les regions costaneres són especialment vulnerables a l'augment del nivell del mar. Sense inversió suficient, poden patir més inundacions, danys a infraestructures i pèrdues econòmiques.

També les regions rurals poden veure's afectades. Les sequeres, les onades de calor i els incendis forestals poden afectar l'agricultura, reduir la producció i provocar pèrdues econòmiques importants per als agricultors.

A més, la manca de cooperació internacional pot dificultar el desenvolupament de tecnologies verdes, que sovint depenen de projectes conjunts entre diversos països. (*Gencat*, n.d.)

5. Un exemple concret: Espanya i la pressió de Trump

Font:García Encina, C., Powell, C., & López Valerio, I. (2022, 30 de maig)

A Espanya, la pressió internacional per augmentar la despesa militar va generar un debat polític molt clar. El govern va decidir comprometre's a arribar al 2,1% del PIB, considerant que era suficient per complir amb els acords de l'OTAN, i va rebutjar xifres molt més altes com el 5%, que haurien requerit un augment molt gran del pressupost i haurien deixat menys diners per a serveis com l'educació o la sanitat.

Aquesta decisió va demostrar que els governs han de fer equilibris difícils entre complir compromisos internacionals i mantenir recursos per a la vida quotidiana de la ciutadania. També va provocar debat dins de la societat i entre partits polítics, mostrant diferències sobre quines prioritats havien de tenir més pes: la defensa internacional o les polítiques socials i econòmiques.

Aquest cas mostra com les decisions internacionals tenen un impacte directe en la política nacional i en com es gestionen els recursos de les regions. (*Defensa.gob.*, n.d.)

6. Per què és un problema que afecta el futur del món?

Els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) són una aposta pel futur, però el seu èxit depèn de la cooperació internacional. Si les aliances es trenquen o es debiliten, es redueixen les possibilitats d'aconseguir avanços globals en àrees com l'educació, la sanitat, el medi ambient i la lluita contra la pobresa.

L'experiència de Trump amb l'OTAN mostra com la cooperació internacional és fràgil. Quan un país qüestiona compromisos de defensa o pressiona els seus aliats, es genera desconfiança que pot afectar decisions econòmiques, socials i mediambientals a tot el món. Les regions amb menys recursos són les més perjudicades, perquè depenen més de la col·laboració global per poder desenvolupar-se i afrontar problemes com el canvi climàtic.

En resum, la solidesa de les aliances entre països i regions és clau per tenir un futur estable i sostenible. Si falta confiança, cooperació i compromís, el desenvolupament sostenible es veu amenaçat i les desigualtats entre regions poden créixer. (*Edumet.cat*, n.d.)

El Prat de Llobregat, 26 de gener de 2026

References

Bergmann, M., & Martinez, S. (2024, September 26). *After the Ballots: What the U.S. Elections Mean for NATO*. CSIS. Retrieved March 11, 2026, from

<https://www.csis.org/analysis/after-ballots-what-us-elections-mean-nato>
defensa.gob. (n.d.).

www.defensa.gob.es/documents/2073105/2320887/el_gasto_en_defensa_en_espana_2025_dieeee047.pdf/cf06a564-a4d3-ed02-d4ab-389529f47774?t=1749556634871.

https://www.defensa.gob.es/documents/2073105/2320887/el_gasto_en_defensa_en_espana_2025_dieeee047.pdf/cf06a564-a4d3-ed02-d4ab-389529f47774?t=1749556634871

edumet.cat. (n.d.).

https://edumet.cat/areatac/presentacions/fitxers/1OAT_-sDFTu24OEB8qBDdpmlU9mveWUCC6OF46uMpVUQ/documents/ODS_17.pdf.

https://edumet.cat/areatac/presentacions/fitxers/1OAT_-sDFTu24OEB8qBDdpmlU9mveWUCC6OF46uMpVUQ/documents/ODS_17.pdf

esade. (n.d.). dobetter.esade.edu/es/Trump-transicion-energetica-paris.

<https://dobetter.esade.edu/es/Trump-transicion-energetica-paris>

gencat. (n.d.).

www.accio.gencat.cat/web/.content/bancconeixement/documents/informes/2026/riscos-2026/ACCIO-analisi-de-riscos-tendencias-globals-2026.

pdf.

<https://www.accio.gencat.cat/web/.content/bancconeixement/documents/informes/2026/riscos-2026/ACCIO-analisi-de-riscos-tendencies-globals-2026.pdf>

Ministerio del exterior. (n.d.). www.exteriores.gob.es.

<https://www.exteriores.gob.es/ca/PoliticaExterior/Paginas/EspanaOTAN.aspx>

PMC. (n.d.). PMC. Retrieved March 9, 2026, from

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC12664966/>

3cat.cat/3catinfo/trump. (n.d.).

www.3cat.cat/3catinfo/trump-amenaca-espanya-per-la-despesa-militar-potser-se-lhauria-dexpulsar-de-lotan/noticia/3374103/.

<https://www.3cat.cat/3catinfo/trump-amenaca-espanya-per-la-despesa-militar-potser-se-lhauria-dexpulsar-de-lotan/noticia/3374103/>

unibocconi. (n.d.).

iep.unibocconi.eu/sites/default/files/media/attach/PB42_EUROPEAN%20DEFENSE%20SPENDING%20TRILEMMA_0.pdf.

https://iep.unibocconi.eu/sites/default/files/media/attach/PB42_EUROPEAN%20DEFENSE%20SPENDING%20TRILEMMA_0.pdf